

دستور العمل درجه بندی گروه سنی فیلمهای سینمایی

مقدمه

از آنجا که صنعت سینما طیف بسیار وسیعی از مخاطبان جامعه را در بر می‌گیرد، با توجه به سطح گسترده تماس و استفاده مردم از محصولات سینمایی، ضرورت دارد با ملاحظه موازین تربیتی و اخلاقی و نیز باورهای اجتماعی، به منظور پیشگیری از هرگونه آسیب به کودکان و نوجوانان، نظام رده‌بندی سنی برای انتخاب و تماشای آثار تصویری، بینماها، نمایش خانگی، تیلیویژن، ابلاغ شود. اهمیت این موضوع بدان خاطر است که گاه نمایش رفتار و گفتار شخصیت‌های منفی و یا رخدادهایی که متضمن خشونت و ترس هستند، برای گروه‌های سنی خاص مناسب نیستند و به این خاطر می‌بایست نمایش این فیلم‌ها با هشدارهای خاص به والدین و اطلاع‌رسانی به آنها همراه شود تا بتوانند ضمن آگاهی از محتوای فیلم، بهترین تصمیم را در خصوص تماشای فیلم برای فرزندانشان اتخاذ کنند. همچنین این درجه‌بندی معیار مناسبی برای خوب یا بد بودن محتوای آنها نبوده و صرفاً پیدایش آن به دلیل عدم تطابق برخی از آثار با معیارهای اصول تربیتی است، که مخاطبان کودک و نوجوان باید بیاموزند تا به سوی مسائل غیراخلاقی و عرفی کشیده نشوند.

بنابراین فراهم کردن اطلاعاتی در این خصوص و تعیین گروه سنی مخاطبان، متناسب با ویژگی‌های آن محصول می‌تواند والدین را در انتخاب درست تماشای فیلم یاری کند.

فصل اول: طبقه‌بندی

در تقسیم‌بندی فیلم‌های سینمایی ۲ عامل مهم مدنظر قرار گرفته است که تحت عنوان عمومی و اختصاصی طبقه‌بندی می‌شوند.

عوامل عمومی و اختصاصی:

- ۱- فضای کلی فیلم می‌تواند از لحاظ معیارهای فرهنگی و عرفی و مذهبی یک جامعه مورد ارزیابی قرار گیرد. نمایش موارد خاصی مانند خشونت در قالب بعضی آثار ممکن است برای طبقه خاصی از بزرگسالان ایجاد مشکل نکند. اما ارائه این موضوعات در فضای تاریک و بی بند و بار می‌تواند مشکل‌ساز باشد.
- ۲- هرگونه صحنه و آثاری که در غالب رفتارهای ناهنجار اجتماعی (مانند خشونت - رفتار مجرمانه) هیجان‌انگیز و خطرناک (مانند استفاده از اسلحه سرد، چاقو، دار زدن، خودکشی، خودآزاری و غیره) رفتارهای غیر قانونی و ضد اجتماعی باشد، با حساسیت بالا مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ۳- محصولاتی که در آن مصرف مشروبات الکلی یا استعمال مواد مخدر به هر شکل مورد استفاده قرار گیرد، با توجه به سایر معیارها مورد بررسی قرار خواهد گرفت.
- ۴- تبعیض در قوم - نژاد - جنسیت - مذهب - معلولیت‌های ذهنی و جسمی-جنسی، همراه با فرایند کلی محصول مد نظر قرار دارد.
- ۵- هرگونه زبان و لحن تند و توهین‌آمیز در هر زمینه، چه مذهبی باشد یا نژادی در این گروه قرار دارد. همچنین گویش، آداب و زبان فرهنگ‌های مختلف و لهجه‌های یک زبان مانند ترکی، بلوچی و غیره با حساسیت بالا در طبقه‌بندی محصول مورد توجه است. ضمناً میزان و ماهیت رفتار خشونت‌آمیز توأم با گویش و لحن متفاوت مانند رفتارهای خشونت‌آمیزی که بازیگران یک اثر خلق می‌کنند مورد توجه است.

فصل دوم: گروه سنی

موارد مذکور در قالب یک اثر می‌تواند پیام‌های خاصی را به صورت مستقیم و غیر مستقیم در ذهن و روان مخاطبان کودک و نوجوان

تأثیر بگذارد. البته میزان قابل قبول بودن موضوع، بسته به نوع نمایش و فضایی که فیلم در آن ساخته می‌شود متفاوت بوده و تناسب آن با جامعه و نحوه نمایش آن برای سنین پایین، به دلیل تأثیرپذیری و الگوبرداری از والدین و بزرگسالان حائز اهمیت است.

ماده ۱- نمایش این فیلم برای کودکان توصیه نمی‌شود. ۹-

* این ماده نشان می‌دهد که فیلم مذکور برای کودکان زیر ۹ سال مناسب نیست. اینگونه فیلم‌ها دارای الفاظ و صحنه‌های نامناسب بوده که برای کودکان مناسب نیست. لذا مرجع تصمیم‌گیری برای تماشای آن به عهده والدین است.

ماده ۲- نمایش این فیلم برای نوجوانان توصیه نمی‌شود. ۱۲-

* این فیلم دارای صحنه‌های نسبتاً خشونت‌آمیز یا دلهره‌آور بوده و می‌تواند حاوی صحنه‌های استعمال دخانیات - الفاظ نامناسب یا صحنه‌های ترسناک باشد.

ماده ۳- نمایش این فیلم برای افراد بالای پانزده سال مجاز است. ۱۵+

* این درجه‌بندی هشدار می‌دهد که این فیلم دارای صحنه‌های خشونت‌آمیز و ترسناک، استعمال مواد مخدر و سیگار، روابط خلاف عرف جامعه و زبان تند و نامناسب است.

ماده ۴- نمایش این فیلم برای افراد بالای هجده سال مجاز است. ۱۸+

* این درجه‌بندی نشانگر این است که هیچ فرد زیر ۱۸ سالی مجاز به تماشای این فیلم نیست. این فیلم می‌تواند حاوی صحنه‌های خشن، ترس و یا صحنه‌های استعمال مواد مخدر بوده و یا واجد صحنه‌ها، شوخی‌ها و گفتارهایی باشد که آشنایی و یادگیری آنها برای کودکان بدآموزی به همراه دارد.

ماده ۵- نمایش این فیلم برای تمامی افراد بلامانع است

* این درجه‌بندی نشانگر این است که تماشای این فیلم برای تمامی گروه‌های سنی اعم از کودکان و بزرگسالان آزاد است.

فصل سوم: قوانین و ضوابط و مقررات اجرایی

ماده ۱- هرگونه تبلیغات در خصوص فیلم‌ها به صورت صوتی یا تصویری که به جهت آگاهی و معرفی اثر باشد مانند (عکس - پوستر - سردر - آنونس، تبلیغات تلویزیونی) و همچنین فضای مجازی ملزم به رعایت گروه سنی فیلم‌های سینمایی هستند.

ماده ۲- گروه سنی می‌بایست به گونه‌ای اطلاع‌رسانی شود که برای مخاطب واضح و در معرض دید باشد.

ماده ۳- سینماها و اماکن نمایش فیلم موظفند اطلاع‌رسانی کامل و جامع در این خصوص را در مکان‌های مناسب مانند (گیشه بلیت - بلیت اینترنتی - ورودی سالن) برای تماشاگران داشته باشند.

ماده ۴- یک شانزدهم مساحت مواد تبلیغی مانند عکس، پوستر، پلاکارد، سردر، بیلبورد، استند، مکان‌های تبلیغاتی و تلویزیون شهری، فضایی مجازی و سایر موارد تبلیغاتی می‌بایست به درج گروه سنی اختصاص یابد.

ماده ۵- نوع نگارش و چاپ گروه سنی باید کاملاً واضح و قابل رویت بوده و از رنگ‌هایی متضاد با رزولوشن بالا استفاده شود تا توجه بیننده را در نگاه اول جلب کند.

ماده ۶- دفاتر پخش فیلم موظفند در تمامی مواد تبلیغی فیلم‌های سینمایی، نسبت به درج گروه سنی اقدام کرده و انجام درست و بدون نقص آن را نظارت و مدیریت کنند.

ماده ۷- محل فروش و پیش فروش اینترنتی بلیت، اگران به صورت خصوصی و مهمان موظف به اطلاع رسانی گروه سنی خواهند بود.

ماده ۸- در صورت بروز تخلف یا عدم توجه سالن های نمایش، اداره کل سینمای حرفه ای حسب ضوابط و مقررات با مدیریت سینما برخورد می کند و با لغو حواله نمایش صادره، از ادامه نمایش فیلم در سینماهای خاطی اجتناب به عمل می آورد.

ماده ۹- پخش فیلم و مدیریت پخش در صورت تخلف یا سهل انگاری در قبال عدم درج شرط سنی مسنولیت خواهند داشت و وفق مقررات و ضوابط مربوطه با آنها برخورد خواهد شد.

ماده ۱۰- تمامی تهیه کنندگان و صاحبان اثر موظف به رعایت موارد مندرج در پروانه نمایش در خصوص گروه سنی هستند.

ماده ۱۱- ضوابط و مقررات و دستورالعمل اجرایی و نحوه برخورد با متخلفان از این آیین نامه، توسط معاونت ارزشیابی و نظارت تهیه شده و پس از تایید معاون وزیر و رییس سازمان سینمایی قابل اجرا است.

ماده ۱۲- این دستورالعمل در ۳ فصل و ۱۵ ماده در تاریخ به تایید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید و برای اجرا به سازمان امور سینمایی و سمعی و بصری ابلاغ شد و از تاریخ ابلاغ برای تمامی سالن های نمایش و پردیس های سینمایی و سینماهای سراسر کشور قابل اجرا است.